

Panssarijoukot reservinä

Panssarijoukoilla on aina ollut merkittävä rooli muodostettaessa reserviä niin Suomessa kuin kansainvälisesti. Suomessa panssarijoukkojen reservi rooli tulee hyvin ilmi esimerkiksi Petteri Joukon kirjassa Ylijohdon reservi. Reservijoukon rooli sopii panssarijoukoille niiden luontaisten ominaisuuksien vuoksi: suoja, tulivoima ja liikkuvuus. Suojan avulla panssarijoukot kyetään pitämään taistelukykyisenä ennen taisteluita, mutta myös taisteluiden alkaessa. Ilman tulivoimaa reservi ei kykene tuottamaan viholliselle merkittäviä tappioita, vaan toimii vain hidasteena viholliselle. Liikkuvuus mahdollistaa reservin käyttämisen oikea-aikaisesti ja yllättävästi vihollista vastaan. Historiassa muilla joukoilla ei ollut vastaavaa liikkuvuutta kuin panssarijoukoilla, nykyisin tuki esimerkiksi jääkäreiden kalusto mahdollistaa muillekin joukoille hyvän liikkuvuuden.

Tässä kirjoituksessa käsittelen liikenopeutta, jolla tarkoitan siirtymiseen pisteestä A pisteeseen B kuluva aika. Liikkuvuuteen sisältyy liikenopeus, mutta myös moni muu asia kuten esimerkiksi kyky liikkua erilaisissa maastoissa. Liikenopeutta ei voi käsitellä ilman että käsittelee myös muuta toiminnan nopeutta, varsinkin kun kyseessä on joukko. Esimerkiksi yksittäisen ajoneuvon liikenopeus moottoritiellä on helppo määrittää, mutta perheen lomamatkaan liittyvä siirto kotoa Himokselle pitää sisälleen myös pakkaamista, kahvitaukoja jne... Tämän enempiä en mene terminologiseen kikkailuun vaan toivon että lukija keskittyy itse asiaan: panssarijoukon liikkeeseen ja nopeuteen.

Panssarijoukkoja tulee käyttää kootusti. Tämä ilmenee myös Petteri Joukon kirjasta. Liikkuvuus ja liikenopeus mahdollistaa voiman keskittämisen, vaikka lähtötilanteessa voima olisi hajautettuna. Kootulla käytöllä voidaan saada riittävä voima vihollisen tuhoamiseksi ja samalla se suojaa joukkoa myös omilta tappioilta. Vanha totuus hyökkäyksessä tarvittavasta kolminkertaisesta ylivoimasta pitää edelleen paikkansa.

Nykyaikaisella taistelukentällä ei voi jäädä paikoilleen. Kyky käyttää tulta nopeasti havaittuja maaleja vastaan on kehittynyt merkittävästi viimeisen vuosikymmenen aikana, oli sitten kyse ohjusten käyttämisestä yksittäiseen maaliin tai epäsuoran tulen erilaisen ammusten käyttämisestä joukkoa vastaan. Tätä vihollisen vaikuttamista vastaan joukko voi suojautua käyttämällä liikenopeutta.

Joukon liikenopeus muodostuu monesta eri tekijästä eri tasoilla. Yksittäisen henkilön osalta kyse on osaamisesta omien laitteiden käyttämisessä. Lisäksi yksittäisellä henkilöllä päätöksentekonopeus vaikuttaa toiminnan nopeuteen ja sitä kautta liikenopeuteen. Joukon osalta kyse on yksittäisten henkilöiden toiminnasta sekä oman toiminnan suhteuttamisesta muiden toimintaan. Oman toiminnan suhteuttaminen muiden toimintaan kehittyä vain harjoittelemalla joukkona.

Liikenopeus ryhmä ja joukkuetasolla

Vaunuryhmän liikkeen osalta keskeinen tekijä on ajajan ajotaito. Taitava ajaja osaa ajaa tarkoituksenmukaisella nopeudella mahdollisimman nopeasti paikasta A paikkaan B. Ajajan tehtävänä on katsoa yksityiskohtainen reitti ja sovittaa nopeus maaston mukaan siten, että muu vaunuryhmän miehistö kykenee toimimaan samanaikaisesti. Näin ollen ajaja ei voi vain ajaa suorinta reittiä täyttä vauhtia, vaan joutuu väistelemään kiviä ja kuoppia sekä samalla hakemaan maaston tarjoamaa suojaa kumpareista, puista ja pensaista. Tässä korostuu ajajan taito käsitellä hallintalaitteistoja, esimerkiksi BMP-2-vaunun vaihteistoa.

Toinen keskeinen osuus vaunuryhmän liikenopeudessa on johtajan ja ajajan välinen yhteistyö. Vaunuryhmän johtajan tulee osata lukea maastoa ja tehdä nopeasti päätökset omien havaintojen ja joukkueenjohtajan käskyjen perusteella. Päätös tulee osata antaa selkeänä ajotehtävänä ajajalle, joka sen toteuttaa. Vaikka kaikki vaununjohtajat ja ajajat opetetaan käyttämään samoja komentoja, niin

pitkään yhdessä toimineella ajaja-johdaja parilla muodostuu oma tapa tehdä asioita ja kommunikoida. Lisäksi ampujan ja lataajan taito käsitellä järjestelmiä mahdollistaa viiveettömän vaunuryhmän toiminnan ja liikkeen.

Joukkuetasolla liikenopeuden keskeinen tekijä on perustaistelumenetelmien ja taistelutekniikoiden hallinta. Esimerkiksi edettäessä portaittain kykenee puolijoukkue aloittamaan oman liikkeensä heti kun näkee toisen puolijoukkueen olevan valmiina tukemaan, vaikka joukkueenjohtaja ei vielä sitä olisi ehtinyt käskemään. Vastaavalla tavalla panssarijääkärijoukkueessa ISKU-komennolla vaunuryhmät kykenevät syöksymään tarvittavaan paikkaan ja jalkauttamaan panssarijääkärit.

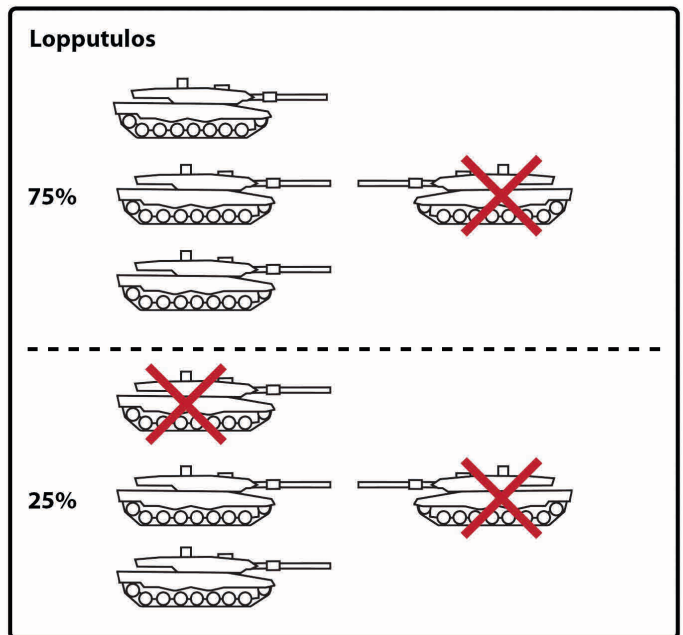
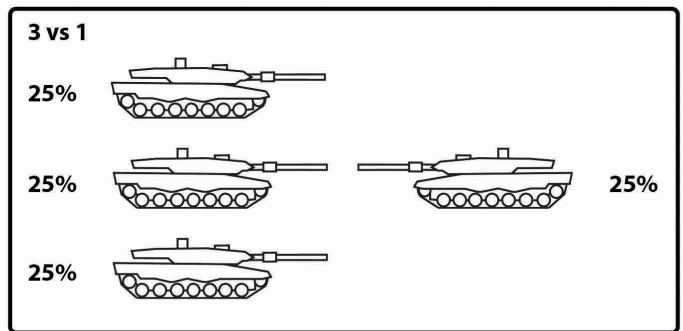
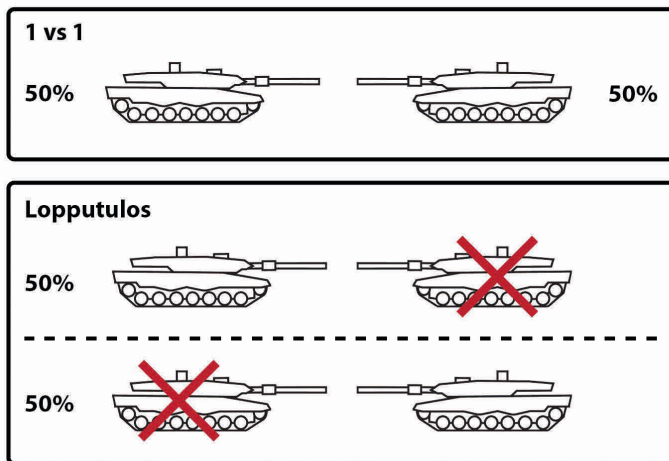
Joukkuetasolla korostuu joukon johdettavuus. Siipivaunujen tulee säilyttää yhteys johtajaansa, jotta joukkueen liikettä kyetään johtamaan myös käsimerkeillä. Kaikilla vaunujohtajilla tulee olla käsitys muiden vaunujen sijainnista ja valmius toimia oma-toimisesti myös johtajan esimerkin mukaan. Käsitys muiden vaunujen sijainnista tukee vaunuryhmän ja joukkueen liikettä myös radiokomentoja käytettäessä.

Komppanian, pataljoonan ja taisteluosaston liikenopeus

Komppaniasotalla liikkeen johtaminen perustuu paljolti radiokäskyihin. Tämän vuoksi päälliköllä ja joukkueenjohtajilla tulee olla tilanneymmärrys joukkueiden sijainnista. Nykyaikaiset taistelunjohtajärjestelmät tukevat tilanneymmärrystä, mutta niiden varaan ei voi luottaa. Kaikkien yksiköiden vaunujen ollessa samassa radioverkossa kuulevat kaikki joukkueen vaunut joukkueenjohtajan saaman käskyn ja voivat aloittaa liikkeen valmistelun heti. Lisäksi joukkueenjohtajan ei tarvitse toistaa päällikön käskyä vaunuryhmille, vaan joukkueenjohtaja kykenee lyhyillä käskyillä tai käsimerkeillä toimeenpanemaan joukkueen liikkeen.

Komppanian liikkeessä korostuu joukkueiden aktiivinen käyttäminen ja johtajien aktiivisuus. Edettäessä jono-

TILANNE JA 1.LS AMPUMISTODENNÄKÖISYYS

Laskennallinen esimerkki ylivoiman merkityksestä. Esimerkissä ylivoimainen vihollinen tuhoaa aina vihollisen ja useimmissa tilanteissa itselle ei tule tappioita.

muodostelmassa karkijoukkue määrittää etenemisnopeuden. Taaempaan tulevien joukkueiden tulee aloitteisesti edetä joukon mukana ja olla valmiina syöksymään karkijoukkueen rinnalle tai ohi. Panssarijääkärijoukkueen jalkauttaessa, komppanian liikkeen jatkamiseksi on nopeampaa jatkaa liikettä taaempaan tulevalla joukkueella, jossa jalkaosat ovat vielä vaunun kyydissä.

Pataljoonan ja taisteluosaston liikkeenopeuteen vaikuttaa iskuportaana lisäksi myös moni muu aselajitoiminto. Iskuportaana osalta komppanioiden kyky liikkua taistelukentällä nopeasti ja muuttaa ryhmitystään on merkittävää. Erikoistilanteissa, kuten esimerkiksi joen ylitys, korostuu johtajien toiminta. Tällöin komentajan tulee osata tehdä nopeasti päätöksiä ja antaa valmistautumistehtävät heti kuin mahdollista. Valmistautumistehtävissä korostuu eri aselajien yhteistoiminta ja johtajien ymmärrys toisten toiminnasta. Näissä tilanteissa pataljoonan tai taisteluosaston nopeus riippuu yleensä hitaimmin toimivasta osuudesta. Kenenkään ei siis pidä haluta olla viimeisenä valmiina.

Pataljoonan ja taisteluosaston liike-

nopeuteen vaikuttaa myös moni muu asia. Esimerkiksi tuliyksiköiden kyky ajaa nopeasti tuliasemaan ja olla tukemisvalmiina. Lisäksi taisteluosaston alueella liikkuu paljon erilaisia ajoneuvoja ja esimerkiksi huoltokuljetukset voivat tulla hyökkäysreitillä kärjestä taakse päin. Tällöin korostuu jokaisen yksittäisen ajoneuvon ymmärrys tien pitämisestä vapaana. Eli aina pysähtyessä jätetään ajoneuvo tien reunaan, jolloin se voidaan ohittaa.

Liikenopeuden huomioiminen koulutuksessa

Aiemman kuvatun mukaisesti joukon liikkeenopeus koostuu monesta asiasta. Keskeistä on yksittäisten henkilöiden tekeminen, oli se sitten toimintaa tai päätöksentekoa.

Ajajien osalta vaunukurssilla opitaan vaunun ajamisen perusteet. Tämän jälkeen loppupalvelusaikana tulee riittävästi suoritteita, jotta vaunun ajaminen ja laitteiden käsittely ovat hyvällä tasolla kotiutuessa. Tämä näkyy myös kertausharjoituksissa, joissa ajajat hyvin nopeasti muistavat vaununsa ajamisen. Johtajan ja ajajan yhteistoiminta kehittyy palveluksen

aikana ja jotta tästä yhteistoiminnasta saadaan kaikki hyöty irti, tulee johtaja-ajajaparit pitää yhdessä koko palveluksen ajan ja vielä reservissäkin.

Vaununjohtajien ja joukkueenjohtajien osalta päätöksentekokyky on keskeistä. Tämän vuoksi tarvitaan paljon harjoittelua, jotta kyetään erilaisissa maastoissa ja tilanteissa nopeisiin ratkaisuihin. Johtajilla pitää olla myös rohkeutta alkaa toteuttamaan asioita ja korjata niitä liikkeen aikana. Esimerkiksi vaununjohtaja voi käskää ajajalleen: Vaunu mars, kumpareen oikealta puolelta kolmesataa metriä eteenpäin, ja sitten liikkeen aikana tarkentaa ajotehtävää päätepisteen (=tähtystusaseman) osalta. Tämäkin taito kehittyy vain harjoittelemalla.

Joukkueiden taistelukoulutuksessa tulee harjoitella liikettä. Perustaistelumenetelmiä tulee harjoitella niin paljon, että kaikki tietävät oman tehtävänsä ja osaavat suhteuttaa oman toimintansa muihin. Tämä vaatii harjoittelua erilaisissa tilanteissa ja maastoissa, jotta taitoja osataan soveltaa uusissa tilanteissa ja maastoissa.

Komentajan, päälliköiden ja joukkueenjohtajien kykyä tehdä päätöksiä ja toimeenpanna niitä tulee harjoittaa

jatkuvasti. Tämän vuoksi panssarijoukoissa harjoitellaan käsken jälkeen nopeaa toimeenpanoa ja liikkeellelähtöä. Esimerkiksi Niinisalon Arrow-harjoituksessa on tarkoituksenaan komentajan käsken jälkeen lähteä pataljoonana tai taisteluosastona liikkeelle alle tunnissa ja saada useita tämänlaisia suorituksia päivän aikana.

Yhteenveto

Liikenopeus on yksi osa joukon toiminnan nopeutta. Liikenopeutta ei kuitenkaan voi käsitellä ilman, että käsitteellisi koko joukon muutakin toimintaa. Kuten kirjoituksesta toivottavasti selvisi, liikenopeudella ei tarkoiteta vaunujen päätöntä kaahailua, vaan joukon toimintaa, jonka seurauksena joukko liikkuu nopeasti paikasta A paikkaan B.

Keskeistä joukon toiminnan ja liikenopeuden kannalta on ymmärtää joka tasolla suhteuttaa oma toimintansa muihin. On ymmärrettävä mitä muut ovat tekemässä ja mikä on minun ja joukkoni rooli tässä kokonaisuudessa. Tämä ymmärrys syntyy vain harjoittelun kautta, niin ryhmä-, joukkue-, komppania kuin pataljoonatasollakin.

Johtajilta vaaditaan rohkeutta tehdä nopeasti päätöksiä ja laittaa joukot liikkeelle vajavaisilla perusteilla.

Aukeiden ylityksessä tarvitaan liikenopeutta, jotta vihollinen ei ehdi vaikuttamaan suojattomaan joukkoon.

Tähän panssarijoukkojen johtajat on koulutettu ja se saattaa näkyä myös muussakin toiminnassa esimerkiksi siviilimaailmassa.

Muut joukot voivat tulla nopeudessa lähelle panssarijoukkoja, mutta niiltä puuttuu edelleen panssarijoukkojen

tulivoima ja suoja. Pidetään yhdessä huoli panssarijoukkojen toiminnan nopeudesta, jotta panssarijoukoilla säilyy kyky toimia reservitehtävissä.

ISKE JA MURRA!

PAINO-KAARINA

Juristinkatu 8, 20780 Kaarina

Puh. 02 2122 700

www.paino-kaarina.fi

